

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2006

OBSAH

1. Zpravodajská činnost a zpravodajské poznatky	2
2.1. Terorismus.....	2
1.2. Ochrana významných ekonomických zájmů státu	4
1.3. Kontrarozvědná činnost.....	5
1.4. Extremismus	6
1.5. Proliferace a obchod s vojenským materiálem	10
1.6. Organizovaný zločin	11
1.7. Nelegální migrace	13
1.8. Negativní jevy v informačních a komunikačních systémech	15
2. Ochrana utajovaných informací a bezpečnostní řízení na žádost NBÚ	16
3. Podávání zpráv a ukládání úkolů	16
4. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány	17
5. Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci	18
5.1. Mnohostranná spolupráce.....	18
6. Vnitřní bezpečnost	18
7. Kontrola	19
7.1. Vnější kontrola.....	19
7.2. Vnitřní kontrola.....	19
8 Podmínky pro činnost	20
8.1. Právní rámec	20
8.2. Rozpočet.....	21

1. Zpravodajská činnost a zpravodajské poznatky

1.1. TERORISMUS

Během roku 2006 BIS shromažďovala a vyhodnocovala informace týkající se terorismu, respektive teroristického ohrožení České republiky.

Mezinárodní terorismus nepředstavuje hrozbu jen pro jednotlivé země, ale je hrozbou globální, neboť není vymezen geograficky ani funkčně. Nelze proti němu bojovat tradičními prostředky národními či omezené skupiny zemí. K potírání této asymetrické hrozby je třeba multidisciplinárního a integrovaného přístupu, jako je kombinace politických, ekonomických a finančních nástrojů, odpovídající využití nových technologií a efektivní organizační struktura. Aby zpravodajské a bezpečnostní služby dosáhly relativně homogenního poznání fenoménu terorismu, je nezbytně nutná jejich úzká spolupráce na mezinárodní úrovni.

V rámci takové spolupráce prověřuje BIS informace, které získává od zahraničních partnerských služeb, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Vojenského zpravodajství nebo Policie České republiky. Právě v rámci mezinárodní spolupráce obdržela BIS od zahraničních partnerů závažné poznatky, na jejichž základě bylo riziko teroristického útoku v ČR, respektive v Praze, vyhodnoceno jako reálné. Ve spolupráci se všemi bezpečnostními složkami ČR byla přijata nezbytná bezpečnostní opatření.

Hrozba teroristického útoku v Praze v září a říjnu 2006

V Praze byla na přelomu měsíce září a října 2006 zvýšena bezpečnostní opatření v důsledku důvěryhodných informací, které české zpravodajské služby získaly ze zpravodajské součinnosti se zahraničními partnery. Vlastní konkrétní údaje, které by tuto hrozbu blíže specifikovaly, naše služby neměly. Hrozba teroristického útoku se týkala židovských, resp. izraelských cílů v Praze, a to zejména po dobu konání židovských svátků, kdy přijíždí a soustřeďuje se v židovském historickém centru města značné množství turistů z Izraele i odjinud. Situaci společně vyhodnotily všechny bezpečnostní složky a předložily návrh preventivních opatření. Byla přijata strategie otevřeného postupu proti možným útočníkům a byla informována veřejnost.

Přestože k útoku na podzim 2006 nedošlo, přetrvávají rizika jiného možného teroristického útoku v budoucnosti.

Komunita osob pocházejících ze zemí Blízkého východu a severní Afriky v ČR

V souvislosti s vyhodnocováním hrozeb plynoucích z mezinárodního terorismu věnovala BIS mimo jiné pozornost i projevům komunity osob pocházejících zejména ze zemí Blízkého a Středního východu, severní Afriky nebo dalších muslimských zemí. Tuto komunitu tvoří přibližně 8 000 osob.

Během roku 2006 nezaznamenala BIS v české muslimské komunitě žádné výrazné projevy radikalizace či výzvy k násilí. Muslimská komunita se snaží žít v souladu s českou nemuslimskou společností a má zájem o dialog. Její představitelé se snažili seznámit většinovou společnost s islámem a jeho hodnotovým systémem s důrazem na nenásilný charakter tohoto náboženství.

Z hlediska islámského radikalismu a terorismu mohou představovat hrozbu spíše ty osoby, které přicestují do ČR ze zahraničí s cílem podpory, organizace nebo realizace teroristického činu.

Česká média několikrát otevřela veřejnou diskusi na téma islámu. Některé příspěvky do této diskuse automaticky propojovaly terorismus a muslimy. Představitelé komunity však hodnotí takové informace jako zkreslené a namířené proti islámu. Příkladem jejich odmítavé reakce na podobné projevy bylo poklidné předání protestního dopisu zástupcům velvyslanectví Dánska, v němž čeští muslimové nesouhlasně reagovali na karikatury proroka Muhammada.

Významné události roku 2006, jako konflikt na Blízkém východě, zmařené teroristické útoky na londýnském letišti a nezdařený atentát proti příměstským vlakům ve Spolkové republice Německo čeští muslimové pozorně sledovali, podobně jako události v Iráku, nicméně tyto události v komunitě nevyvolaly výraznou reakci.

Část muslimů žijících v ČR zorganizovala v reakci na izraelsko-libanonský konflikt v srpnu 2006 několik poklidných demonstrací na podporu Libanonu.

Čeští muslimové udržují také kontakty s představiteli muslimů v zahraničí. O některých zahraničních muslimech, kteří přijíždějí do ČR, víme, že vyznávali fundamentální výklad islámu, u nás však obvykle vystupovali umírněně, bez extrémních projevů.

Z hlediska islámského radikalismu mohou představovat teroristickou hrozbu spíše ty osoby, které přicestují do ČR ze zahraničí s cílem podpory, organizace nebo realizace teroristického činu.

Bezpečnostní informační služba však zaznamenala na území ČR případy organizované nelegální migrace spojené se získáváním nelegálních víz do ČR pro irácké občany. V tomto případě nelze vyloučit vazby migrantů na minulý režim S. Husajna a tedy i vazby na současné aktéry ozbrojených útoků v Iráku.

Podle poznatků BIS mohou být k organizaci nelegální migrace Iráčanů do zemí EU zneužity i podnikatelské, obchodní a kulturní akce pořádané pod záštitou krajanských organizací, jejichž předmětem činnosti je rozvoj mezinárodních aktivit.

Ochrana RFE/RL

Vzhledem k tomu, že RFE/RL vysílá také do Iráku a Afghánistánu, je islámskými extremisty vnímáno jako symbol USA a Západu. Budovu RFE/RL lze tudíž nadále považovat za jeden z potenciálních cílů extremistických islamistických uskupení operujících v Evropě.

V souvislosti s vývojem v krizových oblastech Blízkého a Středního východu a s působením islámských teroristů v Evropě prověřovala BIS informace signalizující možné ohrožení objektu a zaměstnanců RFE/RL. Na základě dostupných informací však BIS nezaznamenala žádnou přímou bezpečnostní hrozbu pro RFE/RL.

Působení zpravodajských služeb států podezřelých z podpory terorismu

BIS vnímá jako možné bezpečnostní riziko na území ČR působení zpravodajských služeb států podporujících terorismus. Na oficiálním seznamu států podporujících terorismus, který sestavují USA a který je uznáván i na mezinárodní úrovni, je v současné době pět zemí (Kuba, Súdán, KLDR, Sýrie a Írán).

Aktivity zpravodajských služeb těchto států v zahraničí, tedy i v ČR, jsou ovlivňovány jak vývojem situace na Blízkém a Středním východě a prosazováním zájmů jednotlivých zemí v této oblasti, tak i intenzivnější reakcí mezinárodního společenství vůči některým jejich aktivitám, např. tlakem na zastavení iráckého jaderného programu.

Syrský režim je obviňován z podpory terorismu vzhledem k vazbám svých zpravodajských služeb na představitele palestinských skupin uvedených na seznamu teroristických organizací, na organizátory bombových útoků v Libanonu a na osoby organizující přechod syrsko-irácké hranice s cílem účasti na ozbrojeném konfliktu v Iráku.

Na druhou stranu syrské bezpečnostní složky vyšetřovaly několik připravovaných i uskutečněných teroristických útoků v Sýrii. Není doposud zcela jasné, zda se skutečně radikalizují syrští sunnitští fundamentalisté, nebo zda se jedná pouze o zpravodajskými službami kontrolované aktivity s cílem získat přízeň mezinárodního společenství.

1.2. OCHRANA VÝZNAMNÝCH EKONOMICKÝCH ZÁJMŮ STÁTU

Bezpečnostní informační služba shromažďovala a vyhodnocovala informace o aktivitách, které at' záměrně, nebo ve svém důsledku, negativně ovlivňovaly správu státního majetku. Šetření bylo zaměřeno zejména na aktivity, které by v konečném důsledku vedly k ohrožení významných ekonomických zájmů státu. Pozornost se soustředila zejména na transparentnost hospodaření jednotlivých institucí, na možné korupční chování zaměstnanců státních institucí a na nestandardní aktivity zájmových skupin.

Vzhledem k mezinárodnímu vývoji vyhodnocovala BIS situaci v energetické bezpečnosti ČR, a to i v celkovém kontextu možného postupu Evropské unie. Oprávněným adresátům předávala informace o snahách některých subjektů o omezení diverzifikace dodávek strategických surovin pro ČR a o změnu struktury spotřebovávaných energií; ve spolupráci s partnery upozorňovala na možnosti zajištění diverzifikace transportních tras surovin. V souvislosti s tím sledovala i problematiku vlastnických vztahů v oblasti energetiky a rizika plynoucí z jejich změn.

Na základě analýzy získaných informací lze konstatovat, že instituce hospodařící se státním majetkem jsou ohrožovány zejména různými vlivovými skupinami. V loňském roce pokračovaly snahy těchto skupin systematicky si vytvářet kontakty ve státních institucích či organizacích s cílem získat vliv na jejich chod a realizovat tak zvláštní výhody pro své vlastní podnikatelské cíle. O konkrétních poznatcích, osobách a institucích BIS informovala oprávněné adresáty.

V rámci sledování negativních jevů ovlivňujících správu státního majetku BIS získávala a vyhodnocovala informace o jevech ovlivňujících hospodaření České konsolidační agentury, která na konci roku 2007 ukončí svoji činnost. Působení ČKA ovlivňovalo nedostatečné fungování vnitřních kontrolních mechanismů, korupční chování subjektů majících zájem o konkrétní pohledávky, výběrový přístup k pohledávkám s právní vadou a také selhání lidského faktoru.

Služba se také soustředila na složitou situaci společnosti SETUZA, jejíž případ má kromě nesporných ekonomických dopadů, včetně vloni probíhající exekuce, i další rovinu. Novodobá historie SETUZY je totiž prostřednictvím společnosti Český olej spjata se skupinou okolo Tomáše Pitra a zavražděného Františka Mrázka. Tato skupina se nejen v souvislosti se SETUZOU snažila ovlivňovat výkon státní správy ve svůj prospěch. Za tímto účelem využívala všech svých kontaktů a prostřednictvím neloajálních pracovníků, včetně vysokých státních úředníků, pronikala do nejrůznějších oblastí státní správy.

Díky informacím o aktivitách této skupiny souvisejících se SETUZOU, které BIS předala zákonem stanoveným adresátům, se podařilo zabránit několika pokusům skupiny získat pohledávku za SETUZOU za podmínek nevýhodných pro stát.

Služba získávala a vyhodnocovala informace o strategicky významných společnostech, které jsou vlastněny státem a které by v budoucnu mohly být privatizovány (např. České aerolinie, Letiště Praha, ČEZ a ČEPRO). Z informací vyplývá, že v některých případech docházelo v minulosti k záměrnému zkreslování hospodářského výsledku za účelem prezentování lepšího stavu oproti skutečnosti. V jiných případech zase managementy společností činily taková rozhodnutí, která upřednostnila krátkodobý kladný hospodářský výsledek na úkor dlouhodobého udržení nebo i zvýšení tržní hodnoty společnosti. Tyto dopady se však mohou projevit až v rámci privatizačního procesu nebo dokonce až po prodeji novému majiteli. Byl zaznamenán případ využití obou způsobů současně při správě konkrétní společnosti.

BIS rovněž získala poznatky o snaze soukromého subjektu odvolat konkrétního představitele státem vlastněné společnosti a prosadit tak vlastní vliv na její chod.

Finanční a podnikatelské skupiny se i v roce 2006 zajímaly o probíhající i připravované privatizace společností s majetkovou účastí státu. Ze získaných poznatků vyplývá, že ve větší míře než

dosud využívaly služeb lobbistů, jejichž prostřednictvím získávají nadstandardní informace o probíhajících výběrových řízeních, ovlivňují rozhodování státní správy pomocí korupce a klientelismu a využívají neloajality státních úředníků. Rovněž se snaží ovlivnit probíhající legislativní proces ve svůj prospěch.

Na základě získaných informací lze souhrnně konstatovat, že významnou hrozbu pro ekonomické zájmy ČR představují snahy některých osob nebo zájmových skupin ovlivňovat výkon a rozhodování orgánů státní správy např. tím, že se snaží dosazovat do těchto orgánů sobě spřízněné osoby, které pak jednají v jejich prospěch, nikoli ve prospěch státu.

Služba také pokračovala v získávání poznatků o negativních jevech provázejících proces přidělování finančních prostředků ze zdrojů EU, zejména ze Strukturálních fondů EU. Potvrdilo se riziko možnosti ovlivňování výběru projektů financovaných z fondů EU prostřednictvím státních úředníků odpovědných za hodnocení projektů.

1.3. KONTRAROZVĚDNÁ ČINNOST

Zpravodajské služby RF

Zpravodajské služby Ruské federace (ZS RF) působily v České republice i v roce 2006 převážně z legálních pozic, ale také pod krytím různého druhu. Specifickou kategorií tvoří příslušníci nebo spolupracovníci ZS legalizovaní na diplomatických postech. Podíl příslušníků nebo spolupracovníků ZS RF mezi diplomaty a administrativně technickým personálem RF v ČR je dlouhodobě na vysoké úrovni.

Mimo diplomatické posty lze nalézt ruské zpravodajské důstojníky nebo jejich spolupracovníky i mezi ruskojazyčnými novináři akreditovanými v ČR (tradiční krytí) a mezi pracovníky ruských ekonomických subjektů působícími v ČR (netradiční krytí). Specifickou kategorií tvoří i bývalí příslušníci ZS RF, u kterých je zavádějící právě ono slovo „bývalí“ – pomíneme-li tzv. defektory, neboli přeběhlíky. Ruský zpravodajský důstojník, i když odejde z aktivní služby, nepřerušuje kontakt s prostředím ZS RF a v případě potřeby je vždy těmto službám k dispozici. Tito „bývalí“ jsou velmi často aktivní v ruských privátních i státních společnostech, nebo přecházejí do ruské politiky či státní administrativy. I takové osoby byly v roce 2006 trvale (ekonomická sféra) či nárazově (členství v ruských oficiálních delegacích) aktivní na území ČR. Nejvýraznějším rizikem spojeným s netradičními formami zpravodajského krytí je velký potenciál takových osob získávat kontakty v českém prostředí.

Přes výrazné pokroky v oblasti moderních technologií zůstává stále nejvýznamnějším zpravodajským zdrojem člověk a ZS RF jsou si toho stále velmi dobře vědomy.

Příkladem ruské snahy o verbování agentů v ČR je kauza bývalého zpravodajského důstojníka, který v Praze působil v diplomatické funkci. Tento diplomat se zajímal o významné projekty v oblasti výzkumu vysoce nebezpečných látek a o představitele významné české instituce působící v oblasti jaderné, chemické a biologické ochrany obyvatel.

Za současného stavu poznání aktivit ZS RF v ČR můžeme konstatovat, že pro ZS RF zůstává prioritou zpravodajství v ekonomické oblasti. Ruské straně jde o dosažení a udržení výhodnějšího postavení v rámci česko-ruských hospodářských vztahů a získání kontroly nad českými subjekty usilujícími o vstup na ruské trhy. Zde je nutno zmínit zejména bezpečnostní rizika, která mohou na české občany čekat v podobě některých komor či sdružení se zaměřením na problematiku obchodních či kulturních vztahů se zeměmi či národy bývalého SSSR.

Zpravodajská ekonomická linie také stále šířeji umožňuje důstojníkům a spolupracovníkům ZS RF bezproblémový a zcela legální přístup k politikům celostátní i regionální úrovně.

Další významnou prioritou ZS RF v rámci činností na území ČR byla práce po linii politické. Šlo zejména o tzv. aktivní opatření formou manipulativních mediálních akcí, výstupů a prohlášení, či využitím kulturních a společenských akcí pro podporu mocenských zájmů RF. ZS RF projevují také zvláštní zájem o krajany pocházející ze zemí bývalého SSSR a nyní žijící v ČR.

V některých případech BIS zaznamenala kontakty ruských zpravodajských důstojníků do prostředí ruskojazyčného organizovaného zločinu.

Lze konstatovat, že počty ruských zpravodajských důstojníků na území ČR zůstávají nadále vysoké. Do ČR jsou na ruská oficiální zastoupení stále vysílány osoby, které byly v minulosti vyhoštěny z jiných demokratických zemí, nebo které již v ČR vykazovaly zpravodajskou či jinou nelegální činnost a jejich případný pobyt na našem území by jednoznačně představoval bezpečnostní riziko. V případě odmítnutí vstupu těmto osobám do ČR ruská strana zpravidla reaguje neadekvátně z pozice síly – např. hrozbou ekonomickými a politickými sankcemi, příp. dalšími „recipročními“ opatřeními.

Zpravodajské služby KLTR

K získávání zpravodajských informací v ČR jsou určitým způsobem úkolováni všichni Severokorejci, kteří jsou vysláni krátkodobě či dlouhodobě do ČR. Získané zpravodajské informace jsou zasílány do centrály v KLTR samostatně nebo cestou ZÚ KLTR v Praze. Občané KLTR mají za úkol provádět v ČR hospodářskou špionáž, získávat strategické materiály a technologie pro severokorejské zbrojní programy, získávat informace o struktuře, působnosti, výzbroji, akcích NATO, a ovlivňovat českou státní správu a veřejné mínění na základě severokorejské propagandy. Jejich možnosti v uvedených oblastech jsou však omezené.

Mezi konkrétní úkoly zpravodajských služeb KLTR patří podpora severokorejských státních a obchodních delegací a kontrola aktivit a styků severokorejské komunity. Tuto komunitu vedle členů diplomatického zastoupení tvoří skupiny dělníků zaměstnaných v několika výrobních společnostech. Patří k ní rovněž vysokoškolští studenti, kteří studují v ČR na základě stipendií, poskytovaných českou vládou v rámci programů rozvojové pomoci.

V uplynulém roce byli severokorejští diplomaté na území ČR zpravodajsky aktivní a koordinovali podobnou činnost některých členů severokorejské komunity v ČR. Snažili se v ČR získávat poznatky obchodního charakteru a nalézat možnosti k případným obchodům s komoditami a technologiemi využitelnými v severokorejském průmyslu, včetně zbrojního.

1.4. EXTREMISMUS

Pravicový extremismus

Neonacistické hnutí

V roce 2006 se BIS stále, vzhledem ke své zákonem stanovené působnosti, zabývala situací na pravicově extremistické scéně, zejména pak jejím neonacistickým segmentem.

Čeští příznivci neonacismu různou měrou vycházejí z myšlenek současného mezinárodního neonacistického hnutí, tzv. white power, a z tradic historického nacismu (nacionálního socialismu). V roce 2006 se projevovaly trendy patrné již koncem roku 2005. Struktura pravicově extremistické scény se nezměnila, ale v charakteru činnosti doznala určitých změn.

Neonacistické hnutí v ČR je decentralizované a funguje podle koncepce tzv. autonomního nacionalismu, charakteristické pro činnost současného neonacistického hnutí v řadě evropských zemí.

Jedním ze základních principů je tzv. odpor bez vůdce. V praxi to znamená, že neonacistické organizace nepůsobí s hierarchickou strukturou a vedením na celostátní úrovni. Typická je naopak aktivita jednotlivců nebo malých, zpravidla regionálních skupin, které fungují na základě vlastní iniciativy. Tyto autonomní skupiny spolu vzájemně komunikují skrze své „vůdčí“ osobnosti, kterými jsou místní aktivisté s přirozenou autoritou. Jedním z hlavních témat společných všem skupinám je boj proti odpůrcům z levicově extremistického spektra.

Model autonomní činnosti je dobře patrný u nejvýznamnější české neonacistické organizace Národní odpor, která je tvořena nezávislými regionálními pobočkami. Skupiny se většinou zabývají

činností lokálního charakteru a pouze několikrát za rok podpoří svou účastí společnou akci celostátního významu. Nejpočetnějším veřejným vystoupením neonacistů z Národního odporu byla demonstrace dne 1. května 2006 v Praze. Této dobře zorganizované demonstrace se zúčastnilo kolem 400 osob, což je nejvyšší účast na veřejné akci neonacistů v posledních letech.

Významným činitelem, který v roce 2006 ovlivnil vývoj české neonacistické scény, se stala neregistrovaná organizace Národní korporativismus. Vzhledem ke spíše ultranacionalistickým ideologickým východiskům, která prezentují jeho představitelé, jej nelze jednoznačně charakterizovat jako ryze neonacistický subjekt. Vedle ultranacionalistů se však jeho demonstrací zúčastňují ve velké míře i příznivci neonacismu. Národní korporativismus se tak stává určitým spojujícím článkem mezi ultranacionalisty a neonacisty.

BIS rovněž prověřovala a zjišťovala informace o aktivitách neonacistických skupin Blood and Honour Division Bohemia, Combat 18 nebo Bohemia Hammer Skins, o nichž se, zejména v médiích, objevovaly nepotvrzené informace jako o významných a nebezpečných skupinách. Podle zjištění BIS je činnost těchto skupin u nás v současné době minimální, resp. je představována pouze individuálními aktivitami jednotlivců z řad pravicových extremistů.

V roce 2006 mírně klesly počet i návštěvnost¹ pravicově extremistických akcí s hudební produkcí a částečně se změnil i jejich charakter. Často se konaly menší akce, které jejich organizátoři prezentovali nikoliv jako koncerty, ale jako oslavy narozenin či soukromé „párty“. Díky možnostem Internetu a digitálních technologií se snížil prodej různého zboží s pravicově extremistickou tematikou na koncertech. Prodej CD postupně nahradilo stahování a kopírování multimediálních souborů. Také prodej oblečení se z koncertů přesunul na různá internetová zasilatelství a do kamenných obchodů.

S poklesem počtu koncertů došlo ke zvýšení počtu veřejných akcí s politickým kontextem (shromáždění, demonstrací, pochodů nebo pietních aktů), jichž se zúčastnili neonacisté. Tyto akce se pro část neonacistů staly relativně bezpečným způsobem, jak veřejně prezentovat své postoje a upozornit na svou existenci. Organizátoři totiž všechny veřejné akce ve sledovaném období řádně oznámili, účastníci se chovali disciplinovaně a v jejich průběhu neporušovali zákon. Na rozdíl od levicových extrémistů se tak snaží vytvářet dojem „spořádané mládeže“. V pořádání veřejných akcí byl nejaktivnější Národní korporativismus, jehož akcí se průměrně zúčastnilo 100 osob.

V průběhu roku 2006 zaznamenala BIS u některých jednotlivců snahu oživit neonacistické prostředí. Nejviditelnějším projevem byla žádost o povolení vojenské služby v iránské armádě, kterou zaslalo v polovině srpna 2006 jednačtyřicet českých pravicových extremistů Kanceláři prezidenta republiky. Na žádost nepřímo navazovala demonstrace před izraelským velvyslanectvím, které se zúčastnili i někteří signatáři žádosti. Vzhledem k poznatkům o vysokém riziku provokací a excesů² před velvyslanectvím policie proti účastníkům demonstrace zakročila ještě před jejich příchodem před budovu velvyslanectví. I když BIS obě aktivity vyhodnotila jako symbolické vyjádření protizidovských postojů a silácká gesta skupiny neonacistů s cílem zviditelnit se, mohla demonstrace poškodit diplomatické vztahy ČR a Izraele. Obě akce byly prezentovány jako iniciativa celorepublikové neonacistické organizace Národní odpor, ve skutečnosti se jednalo o aktivitu několika jejích členů a sympatizantů, kteří zastávají radikálnější postoje.

V průběhu roku 2006 zintenzívněl zájem neonacistů o revizionistickou tematiku³, který započal již koncem roku 2005. Významnou roli hraje v této oblasti internetový projekt Národně vzdělávací institut.

¹ V roce 2006 byla účast na koncertech v průměru 50 až 100 osob.

² Při kontrole účastníků policie zajistila tři plynové pistole a velké množství chladných zbraní.

³ Revizionismus líčí historickou představu o nacionálním socialismu, která se odlišuje od uznávaných výsledků vědeckého bádání ohledně doby Třetí říše. Jedná se o politicky motivované pokusy, jak zbavit nacionálně

Komunikace a spolupráce neonacistů se zahraničními aktivisty probíhá převážně na úrovni individuálních kontaktů. Několika neonacistických koncertů u nás se zúčastnili i neonacisté ze zahraničí, zejména z Německa a Slovenska. Účast českých neonacistů na podobných akcích v zahraničí je malá a až na výjimky se pohybuje pouze v řádu několika jednotlivců.

Krajně nacionalistické subjekty

Součástí pravicově extremistického spektra jsou i krajně nacionalisticky až xenofobně zaměřené skupiny.

Jde především o řádně zaregistrované politické strany či hnutí a občanská sdružení. Přestože jejich představitelé mají často značně radikální názory, na veřejnosti se, až na výjimky, snaží v rámci své strategie vystupovat umírněně. V roce 2006 byly neaktivnějšími ultranacionalistickými subjekty politická strana Národní strana, politické hnutí Právo a spravedlnost - ano tradiční rodině, ne korupci a kriminalitě⁴ a občanské sdružení Vlastenecká fronta. Zahraniční spolupráce krajně nacionalistických subjektů byla v porovnání s neonacistickou scénou minimální, strany se v roce 2006 zabývaly především svou účastí v domácím politickém životě a svými vnitřními problémy.

Pozornost většiny ultranacionalistických subjektů se soustředila na parlamentní a obecní volby, které pro ně představovaly možnost upevnit pozici na české politické scéně a legálně získat podíl na politické moci. V parlamentních volbách ultranacionalistické subjekty neuspěly. Ve volbách do obecních zastupitelstev se jim podařilo posílit své postavení na úrovni komunální politiky a získat několik míst zastupitelů, ale v porovnání s jejich očekáváním byly pro ně výsledky voleb zklamáním. Minimální volební zisky potvrzují, že krajně nacionalistické subjekty nemají v současné době významnější podporu veřejnosti.

Stejně jako v předchozích letech se BIS zaměřila na spolupráci některých ultranacionalistů s neonacisty. Na krajně nacionalistické scéně lze nalézt subjekty, které se od neonacistů veřejně distancují, ale i subjekty, které svou spolupráci již tolik neskrývají. Důležitou roli v prohlubování spolupráce hraje právě již zmíněný Národní korporativismus.

Nejvýrazněji se během roku 2006 projevovala Národní strana, která připravila několik kontroverzních akcí.

V lednu 2006 na sebe upozornila umístěním pomníku v prostoru bývalého shromažďovacího tábora pro Romy v Letech u Písku, čímž vyvolala značnou mediální odezvu a diskuse odborné veřejnosti i české politické scény.

Na 28. října 2006 plánovala Národní strana demonstraci s mottem „Spalme nenávisť“, kdy měla být na Václavském náměstí vztyčena šibenice, na které měla být oběšena a následně spálena figurína představující proroka Muhammada. Vzhledem k tomu, že vyznavači islámu jsou na jakékoliv znevažování proroka Muhammada velmi citliví, z otevřeného útoku proti němu mohlo vyplynout značné bezpečnostní riziko. Reakce islámských věřících nebylo možné předvídat, ale nešlo vyloučit paralelu s událostmi, které následovaly po zveřejnění karikatur proroka Muhammada v září 2005. Národní strana svým činem mohla vyvolat vlnu násilí proti českým velvyslanectvím, útoků na české státní občany a zviditelnit ČR jako vhodný cíl pro teroristický útok. Vzhledem k bezpečnostním rizikům plynoucím z této demonstrace policie ještě před jejím zahájením zadržela pro podezření ze spáchání přestupku proti právu shromažďovacímu předsedkyni Národní strany a pro podezření ze spáchání trestného činu hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení další čtyři členy strany. Připravenou figurínu policie zabavila.

socialistický režim jeho morální viny. V širším smyslu revizionismus zahrnuje všechny pravicově extremistické pokusy o omluvení nacionálního socialismu. V užším pojetí se vztahuje k popírání masového vyhlazování Židů v plynových komorách koncentračních táborů.

⁴ Za Právo a spravedlnost kandidovali v obecních volbách vedle členů a sympatizantů politické strany Národní sjednocení, několika nestraníků a představitelů menších politických stran i příznivci Národního korporativismu a neonacistického Národního odporu.

Levicový extremismus

Levicově extremistická scéna jako celek je spíše v útlumu. Zatímco příznivci anarchoautonomního hnutí se v roce 2006 v souvislosti s bojem proti ideologickým odpůrcům z extrémně pravicového spektra opět mírně aktivizovali, aktivity marxisticko-leninsky orientovaných skupin byly až na výjimky nevýznamné. Potvrdilo se, že přes určité jemné ideologické rozdíly jsou tyto skupiny schopné spolupracovat v rámci jednotlivých akcí.

V anarchoautonomním hnutí došlo v reakci na aktivizaci neonacistů k určitému vývoji, který by podle BIS v následujících letech mohl vést k oživení hnutí a posílení jeho členské základny. Jde především o projevy tzv. militantního antifašismu, který spočívá zejména v aktivním vystupování proti pravicově extremistickým akcím nebo i osobám, tj. ve snaze o násilné napadání pravicově extremistických aktivit. Tento jev se stává dominantním a v podstatě jediným tématem veřejných i neveřejných aktivit anarchoautonomů. Zvyšuje se jejich ochota veřejně vystoupit proti akcím neonacistů a sdružovat se na lokální úrovni. Zejména ve městech, kde působí místní skupiny neonacistů, začaly vznikat různé pojmenované lokální antifašistické skupiny⁵, které postupně získávají na významu. Akčnost spojená s militantním antifašismem a metodou tzv. přímých akcí láká nové členy i do řad anarchistických organizací, které v posledních letech stagnovaly.

I přes uvedenou aktivizaci na regionální úrovni zůstalo anarchoautonomní hnutí z globálního pohledu v roce 2006 spíše v útlumu. Kromě vzájemných pouličních střetů malých skupin neonacistů a anarchoautonomů se během roku uskutečnilo několik protiakcí k veřejným shromážděním pravicových extremistů, kde bylo možno pozorovat zvyšující se organizovanost a radikalitu.

Nejpočetnější antifašistickou akcí byla protestní demonstrace proti pochodu pravicových extremistů Prahou dne 1. května 2006, kterou organizátoři pojali jako akci otevřenou široké veřejnosti a narodil od podobných akcí její konání v souladu se zákonem předem ohlásili.

Na militantní antifašismus byly během roku 2006 zaměřeny i různé společenské akce, jako například koncerty pod hlavičkou pokračující kampaně „Good Night White Pride“. V létě 2006 zahájili anarchoautonomové kampaň pod názvem „We Will Rock You“, která má znesnadnit českým pravicovým extremistům prodej a nákup oblečení s pravicově extremistickou tematikou.

Stejně jako pro pravicově extremistickou scénu má pro anarchoautonomy nezastupitelnou roli Internet. Čeští anarchoautonomové komunikují především s aktivisty ze Slovenska, Polska a Německa. Kontakty na anarchoautonomy z dalších zemí jsou spíše záležitostí jednotlivců a jsou na nízké úrovni.

Veřejné aktivity příznivců marxisticko-leninsky orientovaných skupin byly z pohledu BIS až na výjimky nevýznamné. Nejaktivnějším subjektem zůstalo občanské sdružení Komunistický svaz mládeže (KSM). Jeho aktivity výrazně ovlivnil postup ministerstva vnitra, které v listopadu 2005 upozornilo představitele KSM, že jejich občanské sdružení vykonává politickou činnost. Zároveň je pod hrozbou pozastavení činnosti vyzvalo ke změně cílů a způsobů jejich dosahování⁶, neboť byly v rozporu s Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod. Po této výzvě KSM částečně upravil své oficiální dokumenty a zmírnil svou rétoriku. Jeho cíle⁷ však zůstaly nezměněny a v říjnu 2006 ministerstvo vnitra rozhodlo o rozpuštění KSM. Členové KSM se proti rozhodnutí o rozpuštění ohradili a projevíli připravenost se proti němu zákonnými prostředky bránit. Zahájili „mediální protiútok“, při němž postup ministerstva označili za nezákonný a neodůvodněný, a snažili se zpochybnit nestrannost ministerstva. K získání podpory ze

⁵ Kromě názvů AFA a AFA-FAS jsou místní antifašistické skupiny označovány např. jako Antifa, Autonomní Antifa nebo Antifašistický odpor.

⁶ aby upustili od nedovolené činnosti ve smyslu § 4 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zejména dle písm. a) a b) uvedeného paragrafu.

⁷ Realizace takto deklarovaných cílů v „Politickém programu“ KSM by směřovala k nastolení ideologicky založeného totalitního státního režimu, odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jejich zespolečenštění, nutně provázené potlačováním práv a svobod jedné části občanů ve prospěch druhé části a zrušením pluralitní demokracie.

zahraničí využili mj. celoevropské setkání komunistické mládeže, které se pod záštitou KSM uskutečnilo koncem října 2006 v Praze. Na jeho závěrečné tiskové konferenci bylo rozpuštění KSM označeno za „politické rozhodnutí v zájmu kapitalistického systému“. Komunistický svaz mládeže rozhodnutí ministerstva v listopadu napadl žalobou. Ministerstvo podle něj postupovalo „v rozporu s ústavně zaručenou svobodou projevu tohoto sdružení a s jeho právem vyhledávat a šířit informace“ a svobodně se sdružovat.

Nejvýznamnější událostí Komunistické strany Československa (KSČ), která se otevřeně považuje za pokračovatelku předlistopadové KSČ, byl v roce 2006 její únorový XXI. sjezd. Kromě představitelů strany se sjezdu zúčastnili i zahraniční hosté z Kuby a KLDR. Sjezd byl podle poznatků BIS podobně jako předlistopadové sjezdy KSČ formální záležitostí, jejímž hlavním účelem bylo potvrzení dosavadních funkcí strany v jejich funkcích. I přes jisté zmírnění rétoriky, které je patrné v některých dokumentech přijatých na sjezdu, je KSČ nadále stranou, která odmítá parlamentní demokracii jako prostředek k získání moci a prosazuje socialistickou revoluční cestu.

Velmi podobné postoje jako členové KSČ zastávají i představitelé neregistrované organizace Komunistická strana Československa - Československá strana práce (KSČ-ČSP), kteří se v průběhu roku věnovali především publikování příspěvků a komentářů na vlastních internetových stránkách. KSČ-ČSP ani KSČ nejsou v současné době schopny oslovit širší veřejnost.

Z trockistických organizací byla neaktivnější neregistrovaná organizace Skupina revoluční mládeže REVO, která je úzce propojena s další trockistickou organizací – Socialistická organizace pracujících. Nejdůležitější akcí REVO bylo uspořádání tradičního letního setkání pod názvem Revocamp 2006. Aktivity ostatních trockistických organizací nebyly v roce 2006 příliš výrazné.

Marxisticko-leninské skupiny spolupracují s obdobně smýšlejícími skupinami z celého světa.

1.5. PROLIFERACE A OBCHOD S VOJENSKÝM MATERIÁLEM

Nakládání se zbraněmi, vojenským materiálem, výbušninami a položkami dvojího užití, patřilo spolu s problematikou nešíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů (ZHN) mezi priority BIS. Zabránit šíření (tzv. proliferaci) ZHN je dlouhodobým požadavkem mezinárodního společenství, které cestou mezinárodních kontrolních režimů pro položky dvojího užití a konvenční zbraně uplatňuje požadavek důsledných kontrol pro nakládání s uvedenými komoditami, včetně zneužitelných materiálů, technologií či know-how.

Prvořadým cílem uplatňování kontrolních mechanismů bylo v roce 2006 vyloučení rizik zneužití zmíněných komodit organizovaným zločinem nebo teroristy.

V oblasti sledování proliferace ZHN a jejich nosičů včetně položek a technologií dvojího užití se v roce 2006 BIS podílela na zamezení šíření jaderných, chemických a biologických (bakteriologických a toxinových) zbraní a jejich nosičů, zneužitelných ve vojenských programech rizikových zemí. V této souvislosti byl zájem BIS zaměřen na způsob uplatňování kontrolních mechanismů na vývozy zboží a technologií dvojího užití zejména do KLDR a Íránu, na které Rada bezpečnosti OSN v roce 2006 vyhlásila sankční opatření. KLDR, Írán a Sýrie nadále rozvíjely své raketové programy a programy ZHN, k obchodním aktivitám se zbožím dvojího užití užívaly krycí společnosti a deklarovaly civilní využití požadovaných komodit.

Zástupci společností a oficiálních institucí z KLDR, Íránu a Sýrie, o kterých bylo důvodné předpokládat napojení na subjekty zabývající se programy výzkumu a vývoje ZHN, se u nás v roce 2006 zajímali o některá konkrétní zařízení z oblasti strojírenské produkce. BIS reagovala na konkrétní zájem o řídicí jednotky nebo zařízení pro velmi přesná obrábění.

Další pozornost BIS se zaměřila na problematiku zneužití již použitých strojů a zařízení včetně jejich případných dodávek do rizikových zemí cestou tzv. reexportů. Stejnou pozornost však BIS věnovala i oblasti nových a původních českých technologií a know-how. V neposlední řadě se BIS zabývala i problematikou zahraničních podniků s českou účastí, jejichž výroby podléhají uplatňování kontrolních mechanismů ČR.

V roce 2006 patřilo mezi úkoly BIS také získávání a vyhodnocování informací o dodržování závazků ČR při kontrole nakládání s konvenčními zbraněmi, vojenským materiálem a výbušninami. Nadále byl v této oblasti národního kontrolního režimu hlavním nástrojem zákon o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, jehož navrhovaná novela nebyla v roce 2006 přijata, podobně jako novela zákona upravujícího nakládání s civilními (průmyslovými) výbušninami.

Sankce nového zákona o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území ČR v oblasti rizikových komodit nemohly být, vzhledem k přechodným ustanovením zákona, v roce 2006 využity. Nedořešená legislativní opatření v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem vedla k tomu, že některé dovozy či vývozy zboží mohly být deklarovány jako civilní obchod, ale ve skutečnosti se mohlo jednat o obchod s vojenským materiálem.

Přestože BIS v roce 2006 zaznamenala snahu některých exportérů o obcházení kontrolních režimů, nedošlo – na základě spolupráce příslušných státních institucí – k obchodům, které by porušily český právní řád nebo závazky vyplývající z mezinárodních kontrolních režimů, a v důsledku toho k poškození dobrého jména ČR.

BIS se průběžně podílela na povolovacím a licenčním řízení v rámci zahraničního obchodu s vojenským materiálem. V licenčním řízení BIS upozorňovala na rizika případného reexportu vojenského materiálu do zemí, které neskýtají dostatečné záruky dalšího neautorizovaného nakládání s konvenčními zbraněmi a výbušninami. Mezinárodní společenství v roce 2006 uplatňovalo na řadu zemí zbrojní embargo či další sankce podle rezolucí Rady bezpečnosti OSN, EU, OBSE, popř. západoafrického společenství ECOWAS. Rizikovými zeměmi byly v roce 2006 vedle KLR, Sýrie a Íránu v oblasti dodávek vojenského materiálu, zbraní a střeliva některé státy jihovýchodní Asie a některé africké země. Z hlediska možných reexportů se jednalo i o Čínu, na kterou EU v roce 2006 nadále uplatňovala embargo na vývoz zbraní.

BIS se zabývala i změnami v majetkových podílech ve společnostech s platným povolením k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem. Vzhledem k účasti zahraničních subjektů se jednalo zejména o společnosti AERO Vodochody a.s., TATRA a.s. a v oblasti radiolokace o společnost ERA a.s. V souvislosti s privatizací společnosti AERO Vodochody se BIS zabývala možnými dopady na program podzvukových bitevníků L 159 Alca.

1.6. ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

BIS se zaměřovala na takové skupiny organizovaného zločinu, které svými aktivitami překračují rámec běžné násilné a majetkové trestné činnosti, snaží se etablovat ve společnosti a v rámci existujícího právního řádu ČR legalizovat své zisky.

Z dlouhodobého sledování vývoje v bezpečnostní oblasti vyplývá, že nezákonné aktivity ruskojazyčných a balkánských skupin charakterizované „hrubým násilím“ (vydírání, výpalné, obchod s lidmi, nelegální migrace, majetková a násilná trestná činnost) pomalu ustupují do pozadí a postupně se mění na legální podnikání. Představitelé těchto skupin zakládají obchodní společnosti, jejichž dalšími členy bývají občané ČR nebo cizinci s dlouhodobým pobytem v ČR. Tyto společnosti jsou často využívány k legalizaci kapitálu ze zahraničí, který je po „vyprání“ vrácen zpět do země původu.

Vlivové skupiny regionálního i celostátního formátu zesílily v roce 2006 tlak na orgány státu a samosprávy zaměřené na získání výhod v soutěžích a výběrových řízeních o zakázky, majetek, dotace apod. S cílem získat určité výhody se rozvětvené klientelistické struktury se silným finančním zázemím snažily ovlivňovat rozhodování některých orgánů veřejné správy, legislativních orgánů i orgánů činných v trestním řízení.

Aktivity tzv. arménské skupiny

Tato skupina organizovaného zločinu se postupem času natolik etablovala ve společenských strukturách, že většina jejích nelegálních aktivit je již zakryta běžnou podnikatelskou činností. Výhodné

podmínky pro podnikání si představitelé skupiny zajišťují budováním kontaktů na významné představitele veřejné správy, politiky, managementy firem a jiné vlivné osoby.

Příjmy skupiny jsou částečně zajišťovány podnikáním v oblasti ochrany majetku a ostrahy objektů. Nepoměr mezi vysokým obratem a malým objemem výkonů firmy, která tyto služby poskytuje, nasvědčuje domněnce, že jde o způsob legalizování peněz, získaných jiným – nezákonným – způsobem.

Kavkazské skupiny organizovaného zločinu

V roce 2006 se v ČR vyprofilovalo několik menších skupin, jejichž členové pocházejí z Kavkazu, které vedle páchání násilné a majetkové trestné činnosti profitují i z podnikání jimi zaregistrovaných firem.

Oblastmi, na něž se skupiny organizovaného zločinu z Kavkazu zaměřují, jsou násilné vymáhání pohledávek, vydírání, podnikání v oblasti ostrahy objektů, organizování nelegální migrace z Kavkazu do zemí EU, obchod s automobily, padělání peněz atd. V některých oblastech spolupracují i s ruskými a ukrajinskými skupinami.

Vážnou hrozbu by do budoucna mohly představovat tyto skupiny v případě, že by mezi jejich příslušníky převládaly osoby s radikálními náboženskými názory, vojenským výcvikem a zkušenostmi z kavkazských ozbrojených konfliktů. Takové osoby jsou velmi nebezpečné, neboť, je-li to z jejich hlediska nutné, jednají bez jakýchkoliv zábran se značnou brutalitou a krutostí. Nedá se pak vyloučit, že by takové osoby mohly mít negativní, tj. radikalizující vliv na místní muslimskou komunitu.

Ruskojazyčné skupiny organizovaného zločinu

BIS rovněž sleduje činnost ruských a ukrajinských skupin organizovaného zločinu, zaměřených převážně na násilnou a majetkovou kriminalitu.

V roce 2006 došlo v ČR a v Moskvě v souvislosti s dělením teritoria a působnosti ruských, ukrajinských a kavkazských skupin k několika jednáním mezi vyššími představiteli ruskojazyčného organizovaného zločinu o ustanovení jediné autority (tzv. vora v zakoně) pro oblast Prahy, resp. pro území ČR. Tato osoba má za úkol zajistit koordinaci a kontrolu aktivit skupin ruskojazyčného organizovaného zločinu. Lze očekávat, že podřízení ruskojazyčných skupin na území ČR jediné autoritě zvýší sílu, zisky a akceschopnost zločineckých struktur, a tedy i míru ohrožení bezpečnosti a vnitřního pořádku ČR.

Z poznatků, které má BIS k dispozici, nevyplývá, že by došlo k oživení aktivit Solncevské skupiny v ČR. Přesto v roce 2006 zaznamenala BIS nárůst počtu informací o mezinárodních aktivitách Solncevské skupiny organizovaného zločinu. Zahraniční partnerské služby BIS upozornily na některé konkrétní osoby, žijící v zahraničí, které mají velmi blízko k prominentním příslušníkům Solncevské skupiny. Ve Španělsku byla opakovaným zásahem bezpečnostních složek paralyzována část gruzínské struktury ruskojazyčného organizovaného zločinu blízka Solncevu a zadrženi její někteří představitelé.

Pronikání organizovaného zločinu do státních struktur a samosprávy

Pronikání organizovaného zločinu do státních struktur a samosprávy je jedním z nejzávažnějších bezpečnostních rizik. BIS se zabývá získáváním a vyhodnocováním informací s cílem odhalit závažné případy ovlivňování činnosti justičních, policejních a veřejnoprávních orgánů organizovaným zločinem, který využívá např. forem korupce, kompromitace, diskreditace, klientelismu, nátlaku, vydírání.

Organizovaný zločin se zajímá zejména o takové osoby, které rozhodují o zadávání veřejných zakázek a čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů a fondů, o prodeji státního nebo obecního majetku, ovlivňují územní plánování apod. Jde o osoby s přístupem ke strategickým informacím, které mohou (přímo nebo zprostředkovaně) vystupovat i jako zájemci o koupi nebo o zakázky a dostávají se tak do střetu zájmů. Poznatky, nasvědčující takovému jednání, získala BIS zejména ze severních Čech.

V této souvislosti se BIS rovněž zabývala působením různých vlivových skupin, zejména těch, které jsou navázány na některé kontroverzní české podnikatele. BIS získala informace o tom, že se

členové těchto skupin snaží zejména pronikat do justice a získat tak možnost ovlivňovat její výkon v zájmových případech.

BIS během roku 2006 rovněž vyhodnotila starší i aktuální poznatky získané k problematice tzv. „řízených konkurzů“. Původní podezření, že existuje širší nelegální struktura, která profituje na „řízených konkurzech“ a usiluje o cílený průnik do státní správy a justice, se nepotvrdilo. Na druhou stranu však vznikly zřejmě neformalizované skupiny osob zainteresovaných v různých úrovních konkurzního řízení, které využívají nedokonalosti právní úpravy a vzájemnou spolupráci dosahují osobního prospěchu.

Tyto osoby se mimo jiné snaží také využívat prostředí soukromých vysokých škol či vysokých škol zřizovaných krajskými zastupitelstvy k vytváření skupin navzájem propojených osob působících v samosprávě, advokacii, ve školství i jinde.

BIS rovněž zaznamenala signály o kontaktech osob napojených na skupiny organizovaného zločinu s některými policisty. Takové informace byly předány příslušným orgánům.

1.7. NELEGÁLNÍ MIGRACE

Bezpečnostní situace se v oblasti migrace v průběhu roku 2006 oproti předcházejícím letům nezměnila. Území České republiky slouží migrantům především jako tranzitní země. Nejčastějšími nelegálními migranty byly osoby původem z Ukrajiny, Číny, Ruské federace, Moldavska, Vietnamu, Iráku, Mongolska, Indie.

Migraci v ČR v roce 2006 charakterizovalo kombinování legálních způsobů tranzitu s nelegálními. Podle zjištění BIS dochází na našem území k zakládání zprostředkovatelských struktur, které se specializují na služby migrantům. Mimo jiné jde o zajišťování všech typů víz, pomoc při hledání zaměstnání či zakládání firem, uzavírání účelových sňatků s následným získáním trvalého pobytu v ČR, podání žádosti o mezinárodní ochranu apod. Přitom jsou obcházeny, popř. zneužívány české právní normy. BIS proto věnovala ve spolupráci s dalšími orgány ČR značnou pozornost řešení problémů právního charakteru, týkajících se pobytu cizinců na našem území – tj. práva požádat o mezinárodní ochranu – vydávání víz a bezpečnostní problematiky při ochraně státních hranic, zejména mezinárodních letišť na území ČR.

Také v roce 2006 docházelo k využívání mezinárodních letů s mezipřistáním v Praze osobami s platnými vízy do cílových zemí, k přerušení letu a podání žádosti o azyl, resp. o mezinárodní ochranu. Zařazením do azylové procedury tyto osoby legalizovaly svůj pobyt v ČR, odkud se následně pokoušely nelegálně proniknout do dalších zemí EU. Největší nárůst nelegální migrace založené na uvedeném postupu se týkal občanů Kazachstánu a Egypta. BIS proto podpořila zařazení občanů obou zemí do okruhu cizinců, kteří mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodních letišť ČR pouze na základě uděleného letištního víza. Toto opatření se projeвило jako vysoce účinné.

Egyptská nelegální migrace

Nárůst egyptské nelegální migrace výše uvedeným způsobem, uplatňovaným na linkách z Káhiry do Moskvy, Kyjeva a Minsku, se začal projevovat od května 2006. Vzhledem k omezené kapacitě přijímacího střediska letiště Praha-Ruzyně byli běženci umístěováni také do azylových zařízení ve Velkých Přílepech a Vyšních Lhotách. Kritickou se stala situace v zařízení ve Velkých Přílepech koncem srpna, kdy středisko násilně opustila část egyptských žadatelů o azyl⁸. Impulsem k tomuto jednání byly zavádějící informace, které mezi Egyptany rozšířili organizátoři nelegální migrace. Ti pak pomohli části Egyptanů nelegálně překročit hranice do západních zemí EU. V rámci tzv. Dublinského řízení byla část migrantů vrácena zpět do ČR.

Po zařazení Egypta na seznam zemí, jejichž občané musejí mít v tranzitním prostoru mezinárodních letišť ČR víza, přelety Egyptanů ustaly. K potlačení egyptské nelegální migrace do ČR přispěla také zářijová bezpečnostní opatření prováděná v souvislosti se zvýšenou hrozbou teroristického

⁸ Několik egyptských žadatelů o azyl ve stejném období svévolně opustilo i přijímací středisko ve Vyšních Lhotách.

útoke proti některým cílům na našem území, v jejichž důsledku organizátoři egyptské nelegální migrace utlumili své aktivity v ČR.

BIS zjistila, že migrace byla celou dobu řízena z Egypta osobou, která spolupracovala s organizátory v ČR, jejichž úlohou bylo zajišťování transportu po území ČR a zajištění nelegálního přechodu české hranice. Tito organizátoři spolupracovali s kontaktními osobami v jiných zemích.

Irácká nelegální migrace

Zvýšený nárůst migrace osob původem z Iráku v posledním čtvrtletí roku 2006 byl pravděpodobně důsledkem přetrvávající špatné bezpečnostní, ekonomické a sociální situace v Iráku.

Pro nelegální migranty původem z Iráku je charakteristické, že nemají žádný doklad totožnosti, případně se prokazují padělanými cestovními doklady nebo doklady členských států Evropské unie. Snaha nelegálních iráckých běženců o zakrytí vlastní identity může podle poznatků BIS indikovat možné bezpečnostní riziko pro ČR, plynoucí z nemožnosti odhalit případné příslušníky radikálních či militantních, islámem inspirovaných skupin.

Čínská nelegální migrace

V průběhu roku 2006 došlo k propojení osob působících v oblasti čínské a vietnamské organizace nelegální migrace.

Služba monitorovala migraci osob původem z Číny, pro které ČR dosud představuje tranzitní zemi. Cesta čínských migrantů vede letecky do Moskvy a odtud jsou převáženi přes Ukrajinu, Slovensko, ČR dále do Itálie, Francie, Španělska a Velké Británie. Čínské uprchlíky ukrývají organizátoři během cesty na mnoha místech, zejména v Praze a v blízkém okolí.

Informace BIS ukazují, že na skupinu čínských organizátorů nelegální migrace v Číně jsou napojeni další organizátoři a převaděči v tranzitních či cílových zemích.

Nelegální migrace ze zemí bývalého SSSR, Indie a Mongolska

Do organizování nelegální migrace specializované na běžence původem ze střední Asie, se zapojují zejména osoby z bývalého SSSR. Migranti z postsovětských zemí přijíždějí zejména přímým vlakovým spojem z Ukrajiny do Olomouce nebo autobusovými spoji do Brna a Ostravy. Některé osoby byly následně převáděny v Jihomoravském kraji do Rakouska, další byly převáděny do SRN ve spolupráci s německými státními občany.

Na území ČR působily také skupiny organizátorů nelegální migrace z Indie. Na nižších stupních organizace působili občané ČR, kteří již v minulosti spolupracovali s podobně zaměřenými skupinami na Slovensku a v dalších zemích. Tyto skupiny společně organizovaly převádění uprchlíků přes zelenou hranici ze Slovenska do ČR a následně do Rakouska a do Německa. Některé organizátory v listopadu 2006 zadržela PČR.

Arménská nelegální migrace

Nelegální migranti z Arménie zneužívají při cestě do zemí EU legálně získaná česká krátkodobá turistická víza nebo cestují s pozměněnými českými cestovními doklady. Důvodem zájmu o tyto doklady je jejich snadné zneužití plynoucí z členství ČR v EU.

V průběhu roku 2006 působilo v ČR několik skupin organizujících nelegální migraci osob z oblasti Kavkazu. Do organizování nelegální migrace se ale zapojili i členové arménské komunity, kteří byli v minulosti aktivní v jiných oblastech organizovaného zločinu.

Některé osoby arménskému původu cestují letecky do cílových destinací v EU s padělanými českými zelenými cestovními doklady. Pozměněné doklady slouží většinou pouze k jednorázovému využití. Jejich držitelé je zničí po prvním předložení, zpravidla ještě na palubě letadla.

Čečenská migrace

Migrace občanů z Ruské federace přes státy střední Evropy se ve srovnání s rokem 2005 snížila zhruba o 40 %. Přesto ČR zůstává zemí, přes kterou severojižním směrem proudí každý měsíc stovky čečenských běženců. Tento závěr koresponduje s informacemi o existenci několika organizovaných skupin, které se zabývají převáděním osob ze států SNS.

Zneužívání českého právního řádu k legalizaci pobytu v ČR

Cizinci usilující o získání trvalého pobytu v ČR využívají některých mezer v českém právním systému. Naše zákony umožňují snadné uzavírání účelových sňatků s občany ČR nebo přiznání otcovství mužům, kteří nejsou biologickými otci dětí narozených českým státním příslušnicím. Dochází tak k ovlivňování průběhu správního řízení ve věci získání povolení k trvalému pobytu v ČR, který současně umožňuje i volný pohyb v zemích EU. Dlouhodobě se tak děje mezi členy velkých, v ČR delší čas usídlených národnostních menšin, např. vietnamské, čínské a albánské.

Padělání cestovních dokladů

BIS se zaměřuje na odhalování organizovaných skupin, které se zabývají výrobou a distribucí padělaných nebo pozměněných identifikačních dokladů, které mohou být opakovaně zneužity při nelegální migraci, popř. využity osobami napojenými na organizovaný zločin či terorismus. Zjištěné případy jsou často předmětem mezinárodní spolupráce zaměřené na identifikaci osob využívajících padělané doklady nebo na odhalení padělatelských dílen.

1.8. NEGATIVNÍ JEVY V INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH SYSTÉMECH

V souvislosti s vývojem informační společnosti a narůstající závislosti na informačních a komunikačních technologiích paralelně vzrůstá i zranitelnost těchto systémů a rozsah potenciálních či reálných škod. Vznikají nové hrozby a rizika, která mohou mít zásadní vliv na bezpečnost, obranyschopnost, ekonomickou stabilitu a ve svém důsledku i politické zřízení demokratického státu. Oblast kybernetické bezpečnosti se tak stala nedílnou součástí bezpečnostní politiky každého moderního státu.

Bezpečnostní informační služba se v dané oblasti zabývá především získáváním a analýzou informací o hrozících a realizovaných bezpečnostních incidentech, jejich přípravě nebo podpoře. Jde zejména o napadání těchto informačních a komunikačních systémů, jejichž poškození či zničení by mělo vážné dopady na bezpečnost, ekonomiku a zachování nezbytného rozsahu základních funkcí státu.

Předmětem zájmu BIS je tak například oblast kybernetického terorismu (kyberterorismu), obrana proti zpravodajskému pronikání cizí moci do informačních a komunikačních systémů České republiky (kybernetická špionáž) a v neposlední řadě ochrana před organizovaným kriminálním napadáním stanovených informačních systémů.

Pozornost Bezpečnostní informační služby byla rovněž zaměřena na monitorování vývoje a nových trendů v oblasti informačních a komunikačních technologií, a to zejména z hlediska vyhledávání takových prostředků a technologií, které mohou vytvářet nová rizika a potenciální hrozby pro zájmy České republiky.

S ohledem na obecně rychlý celosvětový rozvoj uvedených technologií, ale rovněž na některé signifikantní prvky elektronických útoků (např. rychlost, anonymita, dostupnost prostředků apod.), klade Bezpečnostní informační služba v uvedené oblasti důraz na efektivní spolupráci jak s ostatními bezpečnostními složkami České republiky, tak i zahraničními zpravodajskými službami.

2. Ochrana utajovaných informací a bezpečnostní řízení na žádost NBÚ

Od 1. ledna 2006 nabyl účinnosti zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, a až na výjimky u některých ustanovení nabyl účinnosti též zákon č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Tyto právní předpisy v podstatě nahradily zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů.

Jednou ze základních změn nové legislativy je zprocesnění bezpečnostního řízení se zavedením zásad správního práva a zejména s uplatněním lhůt pro toto řízení, včetně lhůt pro šetření prováděná zpravodajskými službami. Nová právní úprava zavádí také povinnost zpravodajských služeb neprodleně oznámit Národnímu bezpečnostnímu úřadu (NBÚ) okolnosti, které nasvědčují, že držitel osvědčení nebo dokladu přestal splňovat podmínky pro jejich vydání.

V rámci zajištění bezpečnostního řízení BIS úzce spolupracuje s NBÚ, ostatními zpravodajskými službami České republiky, orgány státu a organizacemi. V této oblasti také udržuje úzkou spolupráci s partnerskými zahraničními službami, s nimiž má BIS usnesením vlády schválenou mezinárodní součinnost.

V roce 2006 se BIS zabývala žádostmi NBÚ o provedení úkonů v rámci bezpečnostního řízení o vydání osvědčení fyzické osoby a osvědčení podnikatele a dokladu fyzické osoby o bezpečnostní způsobilosti. V průběhu první poloviny roku BIS přednostně dokončovala šetření k žádostem NBÚ zaslaným dle předcházející právní normy zákona č. 148/1998 Sb.

Ve sledovaném období přijala BIS od NBÚ celkem 258 žádostí o provedení úkonů v rámci bezpečnostního řízení o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Tajně a Přísně tajně a 327 takových prověřování ukončila. V rámci bezpečnostního prověřování podnikatelů obdržela BIS od NBÚ celkem 195 žádostí, prověřování ukončila ve 205 případech. V oblasti ověřování bezpečnostní způsobilosti fyzických osob BIS obdržela 204 žádostí NBÚ a ukončila šetření k 380 osobám. Zároveň BIS v rámci bezpečnostních řízení prováděla na základě žádostí NBÚ šetření ve svých evidencích k 538 fyzickým osobám a 228 podnikatelům.

3. Podávání zpráv a ukládání úkolů

Ukládání úkolů BIS upravuje § 8 zákona č. 153/1994 Sb. Úkoly zadávané BIS vládou a prezidentem korespondují se stanovenými prioritami činnosti BIS. Většina zadání směřovala do oblastí terorismu, ochrany významných ekonomických zájmů, extremismu a působení skupin organizovaného zločinu.

Kromě přímých zadání plní BIS průběžně úkoly stanovené zákonem. Při zjištěních, která nesnesou odkladu, předává BIS informace orgánu či instituci, která ve své pravomoci může rozhodnout či konat.

Ve sledovaném období předala BIS řadu informací jak prezidentu republiky, tak jednotlivým členům vlády. Jednotlivým ministerstvům poskytovala BIS také podklady k materiálům určeným pro jednání vlády (např. ke korupci a vnitřní bezpečnosti). Celkem šlo o více než 800 dokumentů. Další informace BIS zaslala např. Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost nebo Českému báňskému úřadu. Některé zpravodajské informace předávala BIS přímo Policii ČR, Úřadu pro zahraniční styky a informace a Vojenskému zpravodajství (celkem téměř 250 dokumentů).

Na žádost příslušných orgánů se BIS vyjadřuje k žádostem o udělení státního občanství ČR, vstupního diplomatického víza, trvalého pobytu na území ČR či k žádostem o přiznání postavení uprchlíka apod. Takových vyjádření zpracovala BIS v loňském roce téměř 300. V souvislosti s licenčním řízením v rámci zahraničního obchodu s vojenským materiálem se BIS zabývala více než 1 400 žádostmi.

Při udělování víz BIS spolupracuje s Ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie a s ostatními zpravodajskými službami ČR, přičemž podle usnesení vlády je BIS garantem za všechny zpravodajské služby. V roce 2006 byla zpracována 678 493 stanoviska k žádostem o vízum.

4. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány

V roce 2006 BIS pokračovala v úzké spolupráci s ostatními zpravodajskými službami ČR a s Policií ČR. Těžištěm vzájemné spolupráce zůstala problematika boje proti mezinárodnímu terorismu. Základním koordinačním prvkem v této oblasti nadále byla Společná zpravodajská skupina jako stálý pracovní orgán Výboru pro zpravodajskou činnost. Náplní činnosti Společné zpravodajské skupiny bylo stejně jako v předchozích letech zejména vzájemné porovnávání informací, jejich vyhodnocování a navrhování dalších opatření k účinné eliminaci bezpečnostních rizik plynoucích z aktivní účasti České republiky na akcích spojenců v NATO.

Dalšími tématy vzájemné spolupráce byla výměna informací z oblasti působení zpravodajských služeb cizí moci na území ČR, extremismu, organizovaného zločinu, nelegální migrace a ochrany významných ekonomických zájmů ČR.

Adresáty materiálů vzniklých činností Společné zpravodajské skupiny byli předseda vlády, ředitelé zpravodajských služeb ČR, ministři vnitra, obrany a zahraničních věcí, policejní prezident a náčelník generálního štábu Armády ČR.

Spolupráce s Úřadem pro zahraniční styky a informace

Spolupráce s ÚZSI standardně probíhá zejména ve formě vzájemné výměny informací. Podle potřeby pak probíhají jednání a odborné konzultace. Služby si předávají analytické a zpravodajské informace především z oblasti mezinárodního terorismu, nelegální migrace, extremismu a působení zpravodajských služeb cizí moci.

Spolupráce s Vojenským zpravodajstvím

Spolupráce s VZ probíhá zpravidla ve formě vzájemné výměny informací a součinnostních jednání. Jako významnou lze hodnotit spolupráci s VZ na konkrétních společných kontrarozvědných operacích.

Spolupráce s Policií ČR

BIS spolupracuje s PČR v podstatě ve všech oblastech své zákonem stanovené působnosti, jak je stanovena § 5 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Spolupráce mezi jednotlivými složkami BIS a příslušnými útvary PČR se odvíjí od Rámcové dohody o spolupráci mezi Ministerstvem vnitra, Policií ČR a Bezpečnostní informační službou, která byla uzavřena v roce 1995. Na základě této dohody spolupracuje BIS s PČR vedle oblasti zpravodajské i v oblasti informačních technologií, zdravotnického zabezpečení, vzdělávání, ochrany objektů, krizového řízení a služební přípravy.

Hlavním obsahem spolupráce je vzájemná výměna informací. Pokud to situace vyžaduje, probíhá spolupráce i při akcích, které mají zabránit spáchání trestné činnosti. Dalším způsobem spolupráce je pak vyřizování konkrétních žádostí o poskytnutí informací k zájmovým subjektům PČR nebo BIS.

Spolupráce s dalšími subjekty

Ve všech oblastech své působnosti spolupracuje BIS s dalšími státními orgány prakticky na všech úrovních.

Konkrétní a vzájemně dobře hodnocená spolupráce probíhá mj. s Generálním ředitelstvím cel Ministerstva financí, Finančně-analytickým útvarem Ministerstva financí, Vězeňskou správou Ministerstva spravedlnosti, Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, Odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (SÚJB) atd.

Pokračovala také spolupráce s orgány činnými v trestním řízení a dalšími orgány veřejné správy (např. krajské úřady, úřady práce nebo Okresní správy sociálního zabezpečení).

V oblasti ochrany utajovaných informací pokračovala spolupráce s NBÚ.

5. Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci

Spolupráce BIS se zpravodajskými službami cizí moci se uskutečňuje podle § 10 zákona č. 153/1994 Sb.

Nejaktivněji probíhala spolupráce se službami sousedních států a se službami států NATO a EU. U zemí sousedících s ČR je logickým důvodem teritoriální přesah problematik, u ostatních zemí byl podnětem zejména boj proti terorismu, členství v EU či úsilí o začlenění do mezinárodních struktur. Hlavními tématy širokých mezinárodních kontaktů byly kromě terorismu šíření zbraní hromadného ničení, obchod s vojenskou technikou a konvenčními zbraněmi, kontrašpionáž a nelegální migrace.

Obecně lze říci, že spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci se trvale prohlubuje.

5.1. MNOHOSTRANNÁ SPOLUPRÁCE

5.1.1. Protiteroristická skupina EU – CTG

BIS se aktivně účastní všech expertních jednání, své podklady zasílá do stálých projektů i společných analytických zpráv. Zástupci BIS se účastnili expertních plenárních zasedání, odborných seminářů a konferencí i jednání na úrovni ředitelů služeb.

V roce 2006 začala příprava aktivit BIS v CTG s výhledem na její předsednictví v CTG v r. 2009. Jednalo se zejména o intenzivní zapojení do projektů v rámci CTG, což je předpokladem úspěšného absolvování předsednické role. V roce 2007 proběhne řada bilaterálních jednání zaměřených na získávání zkušeností s organizací agendy CTG. Komise pro přípravu předsednictví připraví odpovídající podmínky organizačního, rozpočtového i personálního charakteru.

5.1.2. Zvláštní výbor NATO

BIS se aktivně podílí na činnosti Zvláštního výboru NATO, který je poradním orgánem Severoatlantické rady v oblasti civilních bezpečnostních hrozeb. Výbor je tvořen převážně civilními kontrarozvědnými službami, BIS v něm reprezentuje celou zpravodajskou komunitu ČR.

BIS se rovněž podílí na práci dalších mezinárodních útvarů, např. Středoevropské konference, které koordinují spolupráci bezpečnostních a zpravodajských služeb demokratických států.

6. Vnitřní bezpečnost

V rámci personální bezpečnosti byly zajištěny a prováděny bezpečnostní prověrky příslušníků a zaměstnanců BIS před ukončením platnosti osvědčení a bezpečnostní prověrky uchazečů o přijetí do služebního nebo pracovního poměru.

V oblasti fyzické bezpečnosti byla činnost prioritně zaměřena na plnění úkolů při zabezpečení rozvoje a provozu systémů technické ochrany objektů v souvislosti s platnou legislativou. Do činnosti v této oblasti se výrazně promítla potřeba zajištění ochrany utajovaných informací v souvislosti s provedenou reorganizací a redislokací některých pracovišť BIS.

V oblasti informačního systému došlo k dalšímu rozvoji a k přechodu na nové informační a komunikační technologie. Tato změna přispěla nejen k efektivnějšímu zpracovávání dat, ale zejména se zvýšila úroveň zabezpečení informačního systému.

V oblasti kryptografické ochrany utajovaných informací byl uveden do rutinního provozu nový komunikační systém s certifikovanými kryptografickými prostředky zajišťujícími ochranu přenášených hlasových a faxových zpráv.

Průběžně je prováděno proškolení stávajících i nově přijímaných příslušníků a zaměstnanců BIS z právních předpisů v oblasti ochrany utajovaných informací.

7. Kontrola

7.1. VNĚJŠÍ KONTROLA

Činnost BIS podléhá podle zákona č. 153/1994 Sb. kontrole vlády a Parlamentu ČR. Vláda také kontroluje plnění uložených úkolů. Ředitel BIS je ze své činnosti odpovědný vládě.

Kontrolní činnost vlády se zaměřuje na všechny oblasti činnosti BIS. Věcnou činnost BIS vláda kontroluje průběžně prostřednictvím předaných výstupů a splněných úkolů. Provozní činnosti kontrolují příslušné státní orgány.

Kontrolní činnost Parlamentu ČR vůči BIS je stanovena zákonem č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, který v § 18 až 21 upravuje kontrolní činnost Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR prostřednictvím k tomuto účelu zřízeného zvláštního kontrolního orgánu (Stálá komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby). Zákon stanoví rozsah oprávnění tohoto kontrolního orgánu a povinnosti ředitele BIS vůči němu.

Kontrolní činnost v oblasti hospodaření s rozpočtovými prostředky a svěřeným majetkem v BIS se odvíjí od zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky Ministerstva financí č. 416/2004 Sb., kterou se tento zákon provádí.

Kontrolu dodržování bezpečnosti práce, požární ochrany a hygienickou kontrolu provádějí na základě součinnostní dohody pracovníci Ministerstva vnitra. V roce 2006 bylo provedeno šest kontrol, které nezjistily žádné hrubé závady nebo porušení předpisů.

V některých oblastech hospodaření vykonává kontrolu Nejvyšší kontrolní úřad.

Kontrolu průběhu použití zpravodajské techniky provádí předseda senátu Vrchního soudu v Praze.

7.2. VNITŘNÍ KONTROLA

7.2.1. Činnost interního auditu

Vnitřní finanční kontrolu BIS zajišťuje interní audit. Rozsah působnosti je stanoven v organizačním řádu BIS a vnitřním předpisem ředitele BIS. Právní úprava se odvíjí od zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, a od jeho prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb. Některé vnitřní finanční kontroly jsou též prováděny odbornými útvary BIS.

V roce 2006 bylo provedeno 45 vnitřních kontrol. Bylo prověřováno dodržování interních předpisů BIS, týkajících se např. provádění periodické inventarizace, poskytování účelových prostředků v oblasti výzkumu a vývoje, dohod o hmotné odpovědnosti, závodního stravování, hospodaření se zvláštními finančními prostředky, zúčtování vyplacených záloh za zboží a služby, vedení účetnictví a účetních dokladů v BIS, provozu služebních dopravních prostředků atd.

7.2.2. Kontrola v oblasti utajovaných informací

V průběhu roku 2006 proběhly kontroly vybraných objektů a pracovišť zaměřené na prověřování zásad používání technických prostředků a průběžné kontroly zaměřené na dodržování bezpečnosti v oblasti informačního systému. Byl kontrolován způsob projednávání, zpracovávání, přenášení a ukládání utajovaných informací. Dále proběhly kontroly výkonu fyzické ostrahy objektů a kontroly funkčnosti systémů technické ochrany.

Při průběžných kontrolách, zaměřených na dodržování bezpečnosti v oblasti informačního systému, nebyly zjištěny žádné závažné bezpečnostní nedostatky.

7.2.3. Činnost odboru inspekce

Hlavní činností odboru inspekce je působnost ve třech oblastech:

- jako policejní orgán BIS ve smyslu § 12 odst. 2 tr. řádu, a to v případech podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem BIS;

- prošetřování případů podezření ze spáchání jednání majících znaky přestupku a kázeňských přestupků příslušníky BIS, včetně prošetřování mimořádných událostí na základě služebního předpisu, kterým se stanoví jednotný postup při vzniku mimořádné události a jejím šetření;
- prověřování stížností, oznámení a podnětů příslušníků BIS a subjektů mimo BIS.

Další oblastí je vyřizování dožádání jiných orgánů činných v trestním řízení (především orgánů Policie ČR) podle ustanovení trestního řádu.

Odbor inspekce v souladu s ustanovením § 55 odst. 1 zák. č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, předává po prošetření jednotlivých případů porušení služební kázně tyto případy k rozhodnutí příslušným služebním funkcionářům s kázeňskou pravomocí.

Činnost inspekce jako policejního orgánu BIS

V roce 2006 byla vedena dvě trestní řízení v souvislosti s dopravní nehodou, dvě řízení v souvislosti s nesprávným nakládáním s utajovanou informací, jedno trestní řízení v oblasti pořádku ve věcech veřejných a jedno trestní řízení v oblasti trestného činu proti majetku. Co se týká porovnání četnosti trestních řízení, jejich počet se oproti předchozímu roku zvýšil o dvě trestní řízení.

V roce 2006 byla na základě schválení ředitele BIS provedena jedna kontrolní akce, která byla zaměřena na využívání bytových a nebytových prostor v majetku nebo v nájmu BIS. Byla ukončena s tím, že v jejím průběhu nebyly zjištěny skutečnosti nasvědčující jednání, které má znaky trestného činu, přestupku či kázeňského přestupku.

Šetření ve věcech přestupkových

Do této kategorie činností odboru inspekce spadají zejména případy dopravních nehod příslušníků BIS, meritorně prošetřované příslušnými orgány Policie České republiky. Odbor inspekce tato šetření doplňuje o zjištění podstatná pro rozhodnutí ve věci, která policejní útvary nemohou obstarat (např. oprávněnost služební jízdy apod.).

Dále do této kategorie spadají případy šetření mimořádných událostí. Jednotný postup při vzniku mimořádné události a jejím šetření je stanoven vnitřním předpisem BIS. Součástí této kategorie jsou i další věci, u nichž je dáno podezření ze spáchání přestupků příslušníky BIS, a to jak porušením obecně závazných, tak i interních právních norem.

Případy, u nichž je zjištěno podezření ze spáchání přestupku nebo kázeňského přestupku příslušníkem BIS, jsou postupovány ke kázeňskému řízení podle ustanovení § 51 a násl. zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů.

Šetření ve věcech stížností a oznámení

Příslušníci odboru inspekce provádějí potřebná šetření ve věcech stížností, oznámení a podnětů příslušníků BIS a subjektů mimo BIS. Z celkového počtu 39 podání v roce 2006 připadá 37 (94,9 %) na oznámení a 2 (5,1 %) na stížnosti. Obě stížnosti byly vyhodnoceny jako neoprávněné.

8 Podmínky pro činnost

8.1. PRÁVNÍ RÁMEC

Činnost, postavení a působnost BIS jako zpravodajské služby demokratického státu jsou upraveny příslušnými zákony: zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů. Ve své činnosti se BIS dále řídí Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a ostatními zákony a jinými právními předpisy ČR.

8.2. ROZPOČET

Ke splnění hlavních úkolů bylo nezbytné udržovat provozuschopnou materiálně technickou základnu zpravodajské služby, včetně jejího nejnútnejšího rozvoje. Musely být zajištěny všechny stávající běžné provozní potřeby organizace a reagovat bylo třeba i na nové zvýšené požadavky na bezpečnost s dopadem na většinu výdajových oblastí.

Velká pozornost stejně jako v předchozích letech byla nadále věnována nezbytným potřebám v souvislosti s ochranou utajovaných informací, tedy s aplikací zákona č. 412 /2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Výdaje zde směřují např. na prostředky zabezpečující provoz komunikačních systémů a prostředků. Cílem je další výrazné posílení informační bezpečnosti, posílení technických prostředků pro přímý výkon BIS a materiálové zajištění odpovídající fyzické bezpečnosti. Zahrnují zabezpečení nutných certifikovaných technických prostředků. Požadavky na zabezpečení této oblasti se budou do budoucna zvyšovat.

V oblasti výdajů do materiálně technické základny se díky částečné stabilizaci rozpočtu podařilo udržet výdaje na výši, která znamenala pokrytí specifikovaných potřeb BIS v roce 2006. Největší objemy prostředků tradičně směřovaly do oblasti spojení, výpočetní techniky a zpravodajské techniky, které představují základní materiální prostředky pro výkon působnosti BIS.

V souvislosti s členstvím České republiky v NATO a v EU a v boji proti terorismu je prioritou přibližovat se k běžným evropským standardům i v činnosti zpravodajských služeb.

Základní rozpočtové objemy příjmů a výdajů kapitoly státního rozpočtu č. 305 – Bezpečnostní informační služba byly schváleny zákonem č. 543/2005 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2006. Výdaje byly stanoveny ve výši 1 182 696 tis. Kč a příjmy ve výši 105 000 tis. Kč.

S ohledem na vývoj konkrétních podmínek hospodaření s rozpočtovými prostředky provedlo během tohoto období Ministerstvo financí nutná rozpočtová opatření.

Upravený rozpočet výdajů BIS po všech změnách v roce 2006 činil 1 178 261 tis. Kč. Skutečné čerpání činilo 1 179 657 tis. Kč, ve kterém je zahrnuto použití prostředků rezervního fondu z minulého období ve výši 17 902 tis. Kč a převod do rezervního fondu ve výši 58 700 tis. Kč. Rozpočtové příjmy byly naplněny v částce 140 982 tis. Kč.

Hospodaření s přidělenými rozpočtovými prostředky státního rozpočtu v průběhu roku 2006 odpovídalo základním potřebám BIS.